



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ  
ТА СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК

# МАТЕРІАЛИ



**II Всеукраїнської науково-практичної  
інтернет- конференції  
молодих учених та здобувачів освіти**

**«Актуальні проблеми фундаментальних та суспільно-гуманітарних наук»**

**20 ЖОВТНЯ 2025 РОКУ**

м. Харків - 2025



її роль у сучасному світі та визначити практичні шляхи підтримки та розвитку міцних міжособистісних взаємин.

## РЕЛІГІЯ – СКЛАДОВА КУЛЬТУРИ ЛЮДСТВА

Логвінов М. В.

Науковий керівник: Хіріна Г. О.

Національний фармацевтичний університет,

Харків, Україна

[m.logvin1645@gmail.com](mailto:m.logvin1645@gmail.com)

**Вступ.** Релігія є однією з найдавніших і найважливіших форм духовного життя людства. Вона супроводжує людину з моменту становлення суспільства, формуючи моральні норми, світогляд і культурну спадщину. У різні історичні епохи релігія не лише визначала ставлення до навколишнього світу, а й впливала на розвиток мистецтва, літератури, філософії, права та соціальних інститутів. Для більшості народів релігія стала основою ідентичності, джерелом моральних цінностей і способом збереження традицій.

Сьогодні, у XXI столітті, релігія продовжує відігравати важливу роль, попри активний розвиток науки й технологій. Її вплив простежується в політичному, культурному та навіть науковому житті. Саме тому важливо розуміти, яку роль віра відіграє у формуванні духовного світу людини та суспільства загалом.

**Мета дослідження.** Метою цієї роботи є аналіз ролі релігії в культурі людства, її впливу на духовні, моральні та соціальні цінності суспільства. Також у межах дослідження розглянуто сучасне ставлення до релігії з боку науковців та спробу знайти відповідь на питання: чому навіть у добу наукового прогресу багато вчених залишаються віруючими?

**Матеріали та методи.** Для виконання дослідження використано інформаційні джерела з історії, культурології та релігієзнавства. Проаналізовано праці вчених, філософів і теологів, які вивчали взаємозв'язок релігії, культури та науки. Методами дослідження стали порівняльний аналіз (для визначення відмінностей між світовими та національними релігіями); історичний метод (для простеження розвитку релігійних форм від первісних вірувань до сучасних світових релігій); аналітичний метод (для виявлення ролі релігії в культурі та її впливу на мораль, традиції та суспільну свідомість).

**Результати дослідження.** Релігія займає особливе місце у структурі

культури, оскільки поєднує духовний, моральний і соціальний виміри життя.

Морально-етичний аспект впливу релігії, як духовного феномену, на життя людини полягає в тому, що релігійні заповіді, іншими словами моральні настанови, складють фундамент моральних кодексів багатьох народів, визначаючи поняття добра, справедливості, чесності та милосердя.

З давніх часів релігія сприяла розвитку мистецтва і літератури, формувала естетичні смаки суспільства, надихала митців на створення храмів, ікон, картин, скульптур, музичних і літературних творів, що стали частиною світової культурної спадщини.

Релігійні свята і обряди стали основою та формоутворюючим чинником національних традицій та звичаїв, впливають на сімейне життя, визначають менталітет та особливості національного характеру кожного народу.

Соціальна роль. Релігія виконує важливу соціальну функцію, яка полягає у сприянні згуртованості суспільства, підтримці морального порядку і допомагає людям у кризові моменти життя.

У межах дослідження було розглянуто також класифікацію релігій. За поширенням виділяють світові релігії (християнство, іслам, буддизм) та національні (індуїзм, синтоїзм, іудаїзм)..

Окрему увагу привертає питання взаємовідносин науки і релігії. Часто вважають, що вони суперечать одна одній, проте це не зовсім так. Я думаю, що чим глибше науковець пізнає світ, тим більше він дивується його складності та гармонії. Іноді це викликає відчуття, що за всім стоїть певний вищий розум. Саме тому багато сучасних учених не заперечують існування Бога, а, навпаки, бачать у своїй роботі підтвердження Його задуму. Наука пояснює «як» відбуваються процеси, а релігія відповідає на питання «чому» вони відбуваються.

**Висновки.** Релігія – це не просто віра в надприродне, а глибока культурна та духовна система, що формує цінності людства. Вона впливає на мораль, мистецтво, традиції й суспільні відносини. Попри розвиток науки, релігія не втрачає актуальності, а навпаки допомагає людині усвідомити своє місце у світі. Віра та наука можуть співіснувати гармонійно, адже вони мають спільну мету – пізнання істини.

Таким чином, релігія продовжує залишатися важливою складовою культури й духовності сучасного суспільства, допомагаючи людині зберігати моральний орієнтир у складному світі технологічного прогресу.